רבנן סברי [א] הציץ מרצה על אבילות ורבי יהודה סבר [ב] אין הציץ מרצה על אבילות א"ל רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא עולין דהציץ מרצה על העולין ופליגי דתניא נטמא אחד מן הבזיכין רבי יהודה אומר [ג] שניהם יעשו בטומאה לפי שאין קרבן ציבור חלוק וחכמים אומרים הטמא בטומאתו והטהור בטהרתו ועוד אמר רב אשי ת"ש [ד] ר' יהודה אומר [ה] אפילו שבט אחד טמא וכל השבטים טהורין יעשו בטומאה לפי שאין [ו] קרבנות ציבור חלוק [ז] והכא מאי הציץ מרצה איכא ועוד האמר רבינא ת"ש נטמאת אחת מן החלות או אחת מן הסדרין רבי יהודה אומר שניהם יצאו לבית השריפה לפי שאין קרבן ציבור חלוק וחכמים אומרים הטמא בטומאתו והטהור יאכל ואם איתא לפי שאין הציץ מרצה על אכילות מיבעי ליה אלא א"ר יוחנן [ח] למוד ערוך הוא בפיו של רבי יהודה שאין קרבן ציבור חלוק: **מתני'** התודה [א] מפגלת את הלחם והלחם אינו מפגל את התודה כיצד שחט את התודה לאכול ממנה למחר היא והלחם מפוגלין לאכול מן הלחם למחר הלחם מפוגל והתודה אינה מפוגלת [ב] הכבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל את הכבשים כיצד השוחט את הכבשים לאכול מהן למחר הם והלחם מפוגלין לאכול את הלחם למחר הלחם מפוגל והכבשים אינן מפוגלין: **גמ'** מ"ט אילימא משום דרב כהנא [ט] דאמר רב כהנא מנין ללחמי תודה שנקראו תודה שנאמר [ז] והקריב על זבח התודה חלות אי הכי איפכא נמי הא לא קשיא לחם איקרי תודה (א) תודה לא איקרי לחם אלא הא דקתני הכבשים מפגלין את הלחם והלחם אינו מפגל את הכבשים לחם היכא אשכחן דאיקרי כבשים אלא [כ] (לאו) היינו טעמא לחם גלל תודה ואין תודה גלל [י] דלחם לחם גלל [ל] דכבשים ואין כבשים גלל דלחם וצריכי דאי אשמעינן תודה התם הוא דכי מפגל בלחם לא מפגלא תודה משום דלא הוזקקו זה לזה בתנופה אבל כבשים דהוזקקו זה לזה בתנופה אימא כי מפגל בלחם ליפגלי נמי כבשים צריכא: בעא מיניה ר"א מרב השוחט את התודה לאכול כזית ממנה ומלחמה למחר מהו לאיפגולי תודה לא מיבעיא לי השתא כולו מלחמה לא מיפגלא [ע] ממנה ומלחמה מיבעיא כי קא מיבעיא לי לאיפגולי לחם מי מצטרפה תודה לאיפגולי ללחם או לא אמר ליה אף בזו הלחם מפוגל והתודה אינה מפוגלת ואמאי לימא קל וחומר ומה יו [פ] (תודה) המפגל אין מתפגל הבא לפגל ולא פיגל אינו דין שלא יתפגל ומי אמרינן קל וחומר כי האי גוונא והתניא מעשה באחד שזרע

רבנן סברי הציץ מרצה על. טומאת אכילת כהנים למיהוי זריקה שנזרקה יא] עליהן זריקה מעלייתא ומיהו כי מרצה ליץ למיהוי קרבן מעליא אבל טמא לא מישתרי באכילה דעבר יב] ליה בלאו מוהבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל (ויקרא ז): **ור' יהודה סבר אין הציץ מרצה.** יג] בטומאה שנגעה בדבר הנאכל לכהנים הלכך לא הוי זריקה מעליא ולא מישתרי טהור: **והא עולין.** דד"ה ליץ מרצה על טומאה שנגע בעולין למזבח: **בזיכין.** הוו עולין: **יעשו.** כמזבח בטומאה יד] יגעם זה לזה אם ירצה: **שאין קרבן ציבור חלוק.** ואפי' טו] לא מגיעו בשניהם טמאים וקרבן צבור דוחה טומאה בפרק כילד צולין (פסחים פ.) ואמאי לא הוי טהור בטהרתו הא ליץ מרצה על העולין והויא הקטרה מעלייתא ואסור לטמא את הטהור: **שבט אחד טמא.** בי"ד בנימן וס"ל לרבי יהודה שבט אחד איקרי קהל הלכך דוחה טומאה ויעשו כולן בטומאה עמו: **לפי שאין קרבן ציבור חלוק.** ולדברי חכמים טהורים עושים הראשון והשבט עושין פסח שני טז]: **רבי יהודה למוד ערוך.** שהלכה מרגותיו: **מתני' והתודה אינה מפוגלת.** והאוכלה אין ענוש כרת: **גמ' מ"ט.** התודה מפגלת לחם (ב). מדהוה ליה למיכתב והקריב חלות על זבח התודה וכתיב והקריב על זבח התודה חלות יז] (תודת שלמיו) למשמע תודה הם החלות הלכך כי אמר על מנת לאכול תודה למחר הוי לחם בכלל: **אבל תודה.** הבהמה לא איקרי לחם הלכך כי מפגל לחם לא הויא יח] בהמה בכלל: **הכבשים.** של עצרת: **לחם גלל תודה.** תודה עיקר ולחם טפל דשחיטת תודה יט] מקדשה ללחם כדאמרינן בפ' התודה (לקמן עח:) כ] יקריב קרבנו מלמד שאין הלחם קדוש אלא בשחיטת הזבח וכן לחם גלל כבשים דשחיטת כבשים מקדשים ללחם בפ' התכלת (לקמן מו.). כא] תודה אין מניפין אותה עם החלות אבל כבשים מניפין אותם עם החלות דכתיב (ויקרא כג) והניף כב] אותם וכתיב על לחם וגו': **זה לזה.** כבשים עם לחם: **אימא כו'.** והוא הדין אי מגלו כבשים הוה אמינא התם כי מפגלי כבשים כג] מפגלי חלות נריכא: **ממנה ומלחמה.** כחלי זית מזה וכן מזה: **השתא.** זית כולו מלחם דהויא מחשבה כד] מעורה דלא בעיא צירוף אמרינן במתניתין דלא מיפגל תודה ממנה ומלחמה דבעי לצרופי מיבעיא: כה] **או לא.** פגלי לחם דשייר במחשבה: **תודה המפגל.** תודה שסייעה לפגל לחם אין מתפגל כדקאמרינן התודה אינה מפוגלת: **הבא לפגל.** חצי זית של לחם הבא לפגל כו] גם את התודה ולא פגלהו אינו דין שלא יתפגל:

רבנן סברי הציץ מרצה על אבילות. לא למישרייה לטמא באכילה כז] אלא לענין דלא הוי האי טמא כאבוד ושרוף אלא חשוב כטהור לענין דשריא זריקה לאידך דטהור גמור: **ורבי יהודה סבר אין הציץ מרצה.** והוה ליה האי טמא כאבוד ושרוף ולא מהניא זריקה כח] לטהור אע"ג דרבי יהודה ס"ל בפ' כילד צולין (פסחים עז.) טומאה הותרה בציבור ולא מיבעי ליץ לרצויי דמאי דהתר הוא בציבור לא מהניא להאי טמא למישרייה באכילה הוא הדין נמי דלא מהניא למישרייה לטהור דלענין היתר אכילה לא מהניא ולא הויא כרלוי ליץ ולמ"ד מרצה מהניא לטהור ולא מהניא לטמא: **והא עולין** דציץ מרצה כו'. ואפי' למ"ד בפ' כילד צולין (שם עז:) אין הציץ מרצה על העולים הנ"מ ביחיד אבל בציבור מודה דציץ מרצה על העולין: **ופליגי.** כט] משמע דאי משכח תנאי דציץ מרצה על העולין הוה ניחא ליה ולכאורה כ"ש דהוה קשה טפי דרבי יהודה דאמר שניהם יעשו בטומאה קסבר דציץ מרצה על העולין ומתניתין קסבר אין הציץ מרצה על אכילות ורבנן דאמרי טמא בטומאתו וטהור בטהרתו קסברי אין הציץ מרצה על העולין וכמתניתין קסברי הציץ מרצה על אכילות: **רבי יהודה אומר אפי' שבט אחד טמא כו' שאין קרבן ציבור חלוק.** אף על גב דרבי יהודה ס"ל בפ"ק דיומא (דף ו:) דטומאה הותרה בציבור מ"מ איצטריך ליה טעמא דאין קרבן ציבור חלוק בפסח כיון דיש ביה אכילה כדמוכח התם: **והכא מאי ציץ מרצה איכא.** פי' הא אין הציץ מרצה על טומאת הגוף כדפי' בקונט' ודריש לקמן בהקומץ רבה (דף כה.) עון הקדשים הוא נושא ולא עון המקדישי' ובפרק שני דזבחים (דף כג.) נמי אמרינן בהדיא דאין הציץ מרצה על טומאת הגוף והא דאמר בפ' כילד צולין (פסחים עז.) דלמ"ד טומאה דחויה בעיא ציץ לרצויי היינו לטומאת בשר דמהני ציץ אבל לטומאת הגוף דלא מהני ציץ אפי' בלא ציץ: **מנין ללחמי תודה** כו'. לקמן בפ' התודה (דף פ.) עיקר מילתא: **לחם איקרי תודה לא איקרי לחם.** מהאי טעמא מיתרלא מה שמקשים בפ' הערל (יבמות עג:) דיש במעשר וביכורי' מה שא"כ בתרומה מ"ט דלא ילפינן (ביכורים מתרומה) אע"ג דאיתקוש לדרשינן (פסחים לו:) ותרומת ידך אלו הביכורים דביכורים איקרו תרומה תרומה לא איקריא ביכורים והא דמקיש להו בפרק העור והרוטב (חולין קכ:) התם אסמכתא בעלמא אמר: **המפגל אין מתפגל כו'.** פירוש אותו שאתה ר"ל שהוא מפגל אתה מודה שאין מתפגל וכריש מכות (דף ב.) רוצה לומר ק"ו כי האי גוונא גבי מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה ובאלו זוממין דאין אומרים יעשה זה בן גרושה תחתיו משום דאמרינן ק"ו ומה המחלל אין מתחלל בא לחלל ולא חילל אינו דין שלא יתחלל ופריך רבינא א"כ ביטלת תורת עדים זוממין ומה הסוקל אינו נסקל הבא לסקול ולא סקל אינו דין שלא יסקל ואע"ג דהכא מתקיים הק"ו לענין עדים זוממין שאני משום טעמא דא"כ ביטלת תורת עדים זוממין ומה הסוקל כו' פי' משום דקים לן הרגו אין נהרגין משום דדרשינן כאשר זמם ולא כאשר עשה כך פי' שם בקונט' וקשה א"כ אמאי נקט סקילה יותר משאר מיתות ומפרש ר"ת ומה הסוקל אינו נסקל דרוצח לעולם בסייף אפי' הרג את חבירו באבן ועוד נראה דק"ו דהכא לא דמי להתם דבא לפגל הכא היינו לחם שבא לפגל חצי זית של תודה ע"י שיצטרף לפוסלה ולא פיגל שאינו מצטרף לפוסלה אינו

מסורת הש"ס

א) [פסחים עז.], ב) [פסחים פ. הוריות ה.], ג) לקמן פ., ד) נ"ק מ"ו, ה) ס"א ליתא, ו) נ"א אין מגיעו בשני בניהם טמאים. נ"ק, ז) הס"ד. נ"ק, ח) נ"ק מ"ו, ט) [ויקרא ז], י) [משום דהוזקקו זה עם זה בתנופה אבל תודה דלא הוזקקו אימא כי מפגל נמי לחם לא מפגל חלות נריכא], כ) תודה הס"ד ואח"כ מה"ד ממנה כו' מיבעיא הס"ד ואח"כ מה"ד לאיפגולי ללחם דשייר במחשבת תודה והס"ד כל"ל. נ"ק, ל) נ"א דסייע, מ) דמאי דהותרה בצבור. נ"ק, נ) וכיון דלענין כו' מהניא לא הויא כו'. נ"ק, ס) תנא דאין הציץ כו'. נ"ק, ע) דאמרי בפרק. נ"ק, פ) תרומה מבכורים. נ"ק, צ) [ועי' תוס' יבמות עג: ד"ה טעונין], ק) ק"ו דהא. נ"ק.

תורה אור השלם

ז. אִם עַל תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה חַלּוֹת מַצּוֹת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מֻרְבֶּכֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן: ויקרא ז יב

הגהות הב"ח

(א) גמ' לחם איקרי תודה אבל תודה: (ב) רש"י ד"ה מ"ט וכו' לחם הס"ד ואח"כ מ"ה והקריב וגו' מדהוה ליה:

מוסף רש"י

אין הציץ מרצה על אבילות. על טומאה שנגעה בבשר ובשירי מנחה הנאכלים אלא על טומאת הדם והקלבים (פסחים עז.). יעשו בטומאה. אף טהורין אם ירצו (שם פ.). מנין ללחמי תודה שנקראו תודה. כדכתיב התודה חלות הלכך כי אמר משום הללו לתודה הרי לחם בכלל דהא נמי תודה איקרי תודה לא איקרי לחם. וכי אמר משום הללו ללחמי תודה לא הויא תודה בלחם אם דהא לא איקרי לחם (להלן פ.).

שיטה מקובצת

א] אין הציץ מרצה. הקשה ה"ר שמואל מאיוורא ז"ל דא"כ איך הכבשים מותרים באכילה דהא אמרינן לקמן דאם אבד מן החלות אבדו הכבשים והכא משמע דהכבשים מותר באכילה דהא לא פליגי אלא בחלות אבל בכבשים מודו דנאכלים וצריך עיון ע"כ: ב] שניהם יעשו בטומאה. וה"ה אפילו אין ציץ מרצה הוה מצי פריך שהרי בלי ריצוי ציץ טומאה הותרה בצבור והוה הקטרה מעליא אלא ה"ק כלומר הכא לא שייך למימר טעמא דר' יהודה משום דאין הציץ מרצה עכ"ל תו"ח. ובתוס' אחרות כתוב והא עולין דציץ מרצה כו' וקשה דמשמע הא אי אמרינן דאין הציץ מרצה ניחא ואמאי היכי אמרינן שניהם יעשו בטומאה וכי מותר לטמא הטהור בידים וי"ל דהא מילתא דהכא לא כתוקמא במסקנא דשמעתין: ג] אפילו שבט אחד טמא כו'. פ"ה דקסבר ר"י שבט אחד אקרי קהל וא"ת א"כ למה לי טעמא דאין קרבן צבור חלוק תיפוק ליה [דטומאה הותרה בצבור] וי"ל דהו"ק סברן דצבור שנטמא יעשו אלו לעצמן ואלו לעצמן ואתא ר"י למימר טהורים יעשו בטומאה לפי שאין קרבן צבור חלוק תו"ח. ובתוס' אחרים כתוב אפילו שבט אחד כו' דס"ל שבט אחד מיקרי צבור והכא מאי איכא ציץ מרצה ונהי דס"ל לר"י נמי דשבט ציבור מיקרי מ"מ הטהור אמאי ימשכו אחריהן לעשות בטומאה בשלמא אם רוב ישראל טמאין דין הוא שימשכו המיעוט אחר הרוב אבל אחר השבט אין הדין שימשכו אחריהן ורש"י פי' מאי איכא ציץ מרצה הא אין הציץ מרצה על טומאת הגוף וקשה ואי הוה הציץ מרצה על טומאת הגוף מאי הוה ניחא ליה הו"נ הוה קשיא ליה אמאי יעשו הטהורים בטומאה ואומר רבינו

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פי"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ו:
יד ב מיי' שם הלכה ח:

שיטה מקובצת (המשך)

שמשון דה"מ מאי איכא ציץ מרצה מאי שייך כאן האי טעמא דר"י דריצוי הציץ (וה"נ) [והכי קא] אמרינן והא עולין דלא שייך כאן טעמא דריצוי ציץ: ד] שאין קרבן צבור: ה] והכא מאי הציץ מרצה איכא פ"ה שהרי אין הציץ מרצה על טומאה גברא וא"ת אפי' יהיה הציץ מרצה מאי פריך ואמאי יעשו הטהורים בטומאה וכי מותר לטמא הטהור אלא י"ל דהכי פריך מאי ציץ מרצה שייך כאן שהרי פסח אינו מרצה בריצוי ציץ וא"כ ע"כ טעמא דר"י לאו משום דציץ מרצה אלא משום דאין קרבן צבור חלוק כדמפרש ואזיל ר' יוחנן. תו"ח: ו] תלמוד ערוך: ז] גלל לחם: ח] לחם גלל כבשים ואין כבשים גלל לחם: ט] ממנה ומלחמה מבעיא. קצת קשה דאין זה ק"ו דלמא ממנה ומלחמה עדיף מכולו לחם כדאשכחן לעיל גבי שתי יריכות דאין בו כרת עד שיתפגל בשתיהן בבזיכ וכולו מאחת לא נתפגלה. תו"ח: י] ומה המפגל אין מתפגל כו'. תימה אמאי לא מקשה כמו כן במתניתין דתודה מפגל את הלחם כו' ומה תודה המפגל אינו מתפגל הבא לפגל ולא פגל דהיינו לחם אינו דין שלא יתפגל וי"ל דלפ"ה ניחא דפי' ומה המתפגל שבא לסייע לפגל אבל בתודה דמתניתין אין הלחם מסייע ליה שהרי היא עצמה לבד מתפגל עכ"ל תו"ח. ובתוס' אחרות תירצו בלשון זה וי"ל דהכי פריך אינו דין שלא יתפגל בצירוף המפגל אחרי שלא נתפגל אבל במתניתין אין התודה צריכה לצירוף הלחם ואין לומר מקרית עכ"ל עוד כתוב ומה המפגל אינו מתפגל וא"ת סוף הק"ו סותר את תחלתו דאם אינו מתפגל הלחם מה הובא מפגל וי"ל דפריך למסקנא כלומר לדבריך שאתה אומר הלחם מפוגל וכיוצא בו לעיל גבי טרפה. תו"ח: יא] שנזרקה עליה: יב] דעבר עליה בלאו והבשר: יג] על טומאה שנגעה: יד] בטומאה יגעם זה: טו] ואפילו אין מגיען בשניהן: טז] פסח שני הס"ד ומה"ד הכא מאי ריצוי ציץ איכא הא אין ציץ מרצה על טומאת הגוף כגון הך טומאה דשבט הס"ד ומה"ד תלמוד ערוך ותיבות ר' יהודה נמחק: יז] חלות הא קמ"ל דתודה נמי היינו חלות הלכך כי מפגלת תודה מפגל נמי חלות הס"ד ומה"ד איפכא נמי כי מפגל לחם תפגל תודה הס"ד ומה"ד לחם איקרי תודה כדכתיב התודה חלות דמשמע תודה ותיבות תודת שלמיו נמחק: יח] הבהמה בכלל: יט] תודה מקדש: כ] התודה על חלות לחם חמץ: כא] התכלת הס"ד ומ"ה בתנופה תודה: כב] והניף הכהן אותם על הלחם וגו': כג] כבשים מפגלי לחם משום דהוזקקו זה עם זה בתנופה אבל תודה דלא הוזקקו אימא כי מפגלי תודה לא מפגלי: כד] מחשבה גמורה דלא: כה] מה"ד אלא לאיפגולי א) דשייר במחשבת תודה קא מבעיא ליה הס"ד: כו] לפגל את התודה ולא פגל אינו: כז] באכילה דעבר עליה בלאו והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל: כח] זריקה אפילו לטהור באכילה וא"ת לר"י למה לי ריצוי ציץ הא אית ליה בכיצד צולין [טומאה הותרה בצבור] וי"ל דה"מ בצבור אבל ביחיד לא וא"ת כיון דחשבינן לר"י הטומאה כאילו נאבדו הכבשים נמי הא אמר לקמן אבד מקצת הלחם קודם זריקה אבדו הכבשים וצ"ע לפי מאי דפי"ד השתא אבל לפי המסקנא ניחא דפלוגתא לא יעמוד. תוספות מהר"ם: כט] ופליגי. הלשון קשה דמשמע דאי משכח תנאי דציץ אינו מרצה על העולין כו'

א) נראה דל"ל לאפגולי לחם דשייר במחשבת תודה קא מבעיא כו'.